Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (seitsemäs jaosto)

20 päivänä huhtikuuta 2023*

Ennakkoratkaisupyyntö – Sosiaalipolitiikka – Yhdenvertainen kohtelu työssä ja ammatissa – Direktiivi 2000/78/EY – Ikään perustuvan syrjinnän kielto – 2 artiklan 1 kohta ja 2 kohdan a alakohta – 6 artiklan 1 kohta – Ansioeläke – Kansallinen lainsäädäntö, jossa säädetään virkamiesten eläkejärjestelmän asteittaisesta mukauttamisesta yleiseen eläkejärjestelmään – Se, että eläkkeen määrää tarkistetaan tietyn virkamiesryhmän osalta nopeammin kuin toisen virkamiesryhmän osalta – Oikeuttamisperusteet

Asiassa C-52/22,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Bundesverwaltungsgericht (liittovaltion ylin hallintotuomioistuin, Itävalta) on esittänyt 17.1.2022 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 26.1.2022, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

BF

vastaan

Versicherungsanstalt öffentlich Bediensteter, Eisenbahnen und Bergbau (BVAEB),

UNIONIN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. L. Arastey Sahún (esittelevä tuomari) sekä tuomarit N. Wahl ja J. Passer,

julkisasiamies: T. Ćapeta,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– BF, edustajanaan M. Riedl, Rechtsanwalt,

– Itävallan hallitus, asiamiehinään A. Posch, J. Schmoll ja F. Werni,

– Euroopan komissio, asiamiehinään B.-R. Killmann ja D. Martin,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista 27.11.2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/78/EY (EYVL 2000, L 303, s. 16) 2 artiklan 1 kohdan, 2 kohdan a alakohdan ja 6 artiklan 1 kohdan sekä oikeusvarmuuden periaatteen, saavutettujen oikeuksien kunnioittamisen periaatteen ja unionin oikeuden tehokkuutta koskevan periaatteen tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, joissa asianosaisina ovat BF ja Versicherungsanstalt öffentlich Bediensteter, Eisenbahnen und Bergbau (BVAEB) (julkishallinnon, rautateiden ja kaivosteollisuuden virkamiesten ja toimihenkilöiden sairausvakuutuslaitos, Itävalta) ja joka koskee BF:n ansioeläkkeen määrää.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 2000/78 1 artiklassa, jonka otsikkona on ”Tarkoitus”, säädetään seuraavaa:

”Tämän direktiivin tarkoituksena on luoda yleiset puitteet uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumiselle työssä ja ammatissa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen toteuttamiseksi jäsenvaltioissa.”

4 Kyseisen direktiivin 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Syrjinnän käsite”, säädetään seuraavaa:

”1. Tässä direktiivissä ’yhdenvertaisen kohtelun periaatteella’ tarkoitetaan, ettei minkäänlaista 1 artiklassa tarkoitettuun seikkaan perustuvaa välitöntä tai välillistä syrjintää saa esiintyä.

2. Sovellettaessa 1 kohtaa:

a) välittömänä syrjintänä pidetään sitä, että henkilöä kohdellaan jonkin 1 artiklassa tarkoitetun seikan perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta kohdellaan, on kohdeltu tai voitaisiin kohdella vertailukelpoisessa tilanteessa;

b) välillisenä syrjintänä pidetään sitä, että näennäisesti puolueeton säännös, peruste tai käytäntö saattaa henkilöt näiden tietyn uskonnon tai vakaumuksen, tietyn vamman, tietyn iän tai tietyn sukupuolisen suuntautumisen perusteella erityisen epäedulliseen asemaan muihin henkilöihin nähden, paitsi jos
   i) kyseisellä säännöksellä, perusteella tai käytännöllä on puolueettomasti perusteltavissa oleva oikeutettu tavoite ja tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat asianmukaisia ja tarpeellisia – –

– –”

5 Mainitun direktiivin 3 artiklan, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, 1 kohdan c alakohdassa säädetään seuraavaa:

”[Euroopan] yhteisölle annetun toimivallan puitteissa tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin henkilöihin sekä julkisella että yksityisellä sektorilla, julkisyhteisöt mukaan lukien, kun kyseessä on:

– –

c) työolot ja -ehdot, myös irtisanominen ja palkka;

– –”

6 Saman direktiivin 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeutettu ikään perustuva erilainen kohtelu”, säädetään seuraavaa:

”1. Sen estämättä, mitä 2 artiklan 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat säätää, että ikään perustuvaa erilaista kohtelua ei pidetä syrjintänä, jos [se] on kansallisen lainsäädännön puitteissa objektiivisesti ja asianmukaisesti perusteltu, erityisesti työllisyyspoliitti[sella], työmarkkinoita tai ammatillista koulutusta koskeva[lla] oikeutet[ulla] tavoit[teella], ja jos tämän tavoitteen toteuttamiskeinot ovat asianmukaiset ja tarpeen.

– –

2. Sen estämättä, mitä 2 artiklan 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat säätää, että ikään perustuvana syrjintänä ei pidetä eri ikärajojen vahvistamista ammatillisten sosiaaliturvajärjestelmien eläke- tai työkyvyttömyysetuuksien saamisen edellytykseksi myöskään siinä tapauksessa, että näissä järjestelmissä eri työntekijöille tai työntekijäryhmille vahvistetaan eri ikärajoja, eikä ikäkriteerien käyttämistä näitä järjestelmiä koskevissa vakuutusmatemaattisissa laskelmissa, edellyttäen, että tästä ei aiheudu sukupuoleen perustuvaa syrjintää.”

7 Direktiivin 2000/78 9 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeuksien puolustaminen”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän direktiivin mukaisten velvoitteiden täytäntöönpanoon tarkoitetut oikeudelliset ja/tai hallinnolliset menettelyt, mukaan lukien jäsenvaltioiden aiheellisina pitämät sovittelumenettelyt, ovat – myös sen työsuhteen päätyttyä, jossa syrjinnän väitetään tapahtuneen – kaikkien niiden henkilöiden käytettävissä, jotka katsovat tulleensa kohdelluiksi väärin sen vuoksi, että heihin ei ole sovellettu yhdenvertaisen kohtelun periaatetta.”

Itävallan oikeus

8 Eläkkeiden yhdenmukaistamisesta 15.12.2004 annetulla lailla (Pensionsharmonisierungsgesetz; BGBl. I, 142/2004) otettiin käyttöön yleinen eläkelaki (Allgemeines Pensionsgesetz, jäljempänä APG), joka tuli voimaan 1.1.2005 ja jossa säädettiin uudesta yhtenäisestä eläkejärjestelmästä, joka koskee kaikkia 1.1.1955 jälkeen syntyneitä henkilöitä, liittovaltion virkamiehet lähtökohtaisesti mukaan lukien.

9 Ennen APG:n voimaantuloa liittovaltion virkamiehet kuuluivat yksinomaan liittovaltion virkamiesten sekä heidän jälkeläistensä ja perheenjäsentensä eläkeoikeuksista 18.11.1965 annetun liittovaltion lain (vuoden 1965 eläkelaki) (Bundesgesetz über die Pensionsansprüche der Bundesbeamten, ihrer Hinterbliebenen und Angehörigen (Pensionsgesetz 1965); BGBl. 340/1965; jäljempänä vuoden 1965 PG) mukaisiin eläkejärjestelmiin.

10 Vuoden 1965 PG:n 41 §:ssä, sellaisena kuin se on muutettuna 15.12.2020 annetulla lailla (BGBl. I, 135/2020; jäljempänä vuoden 2020 PG), sanamuoto oli seuraava:

”1. Tähän liittovaltion lakiin tehtäviä muutoksia, joilla ei muuteta tämän saman lain mukaisten etuuksien määrää tai niiden saamisedellytyksiä, sovelletaan myös henkilöihin, joilla on sen voimaantulopäivänä oikeus tämän liittovaltion lain mukaisiin kuukausittaisiin rahamääräisiin etuuksiin. Laskentasääntöjen tai etuuksien saamisedellytysten muutoksia sovelletaan henkilöihin, joilla on sen voimaantulopäivänä oikeus tämän liittovaltion lain mukaisiin etuuksiin, ainoastaan, jos tästä on nimenomaisesti säädetty.

2. Tämän lain nojalla maksettavia ansio- ja perhe-eläkkeitä, lukuun ottamatta edellä 26 §:ssä säädettyä täydentävää lisäetuutta, tarkistetaan samaan aikaan ja samassa määrin kuin lakisääteiseen eläkevakuutusjärjestelmään kuuluvia eläkkeitä,

(1) kun eläkeoikeus on jo syntynyt ennen asianomaisen vuoden tammikuun 1 päivää

(2) kun ne johdetaan ansioeläkkeistä, joita koskeva oikeus on syntynyt ennen asianomaisen vuoden tammikuun 1 päivää.

Ensimmäisessä virkkeessä säädetystä poiketen ansioeläke tarkistetaan ensimmäisen kerran vasta eläkeoikeuden alkamista seuraavan toisen kalenterivuoden tammikuun 1 päivästä alkaen.

– –

7. Yleisen sosiaaliturvalain, joka annettiin 9.9.1955 (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz; BGBl. 189/1955; jäljempänä ASVG), 744 §:n 1 ja 2 momentissa kalenterivuotta 2021 varten säädettyä eläkkeiden tarkistusmenettelyä sovelletaan analogisesti siten, että henkilön kokonaiseläke sisältää kaikki joulukuussa 2020 maksettavat ansio- ja perhe-eläkkeet, jotka perustuvat

– tähän liittovaltion lakiin siksi, että henkilöllä on julkisoikeudellinen palvelussuhde liittovaltioon

– – –

ja joihin sovelletaan eläkkeiden tarkistusta 1 päivänä tammikuuta 2021. Osavaltioiden virkamiesten, joihin tätä liittovaltion lakia sovelletaan, eläkkeitä tarkistettaessa ei ole tarpeen muodostaa kokonaiseläkettä. Jos kyseessä on ASVG:n 744 §:n 1 momentin 4 kohdan mukainen korotus, korotuksen kokonaismäärä on lisättävä kokonaisuudessaan ansio- tai perhe-eläkkeeseen. Jos henkilö saa kahta tai useampaa ansio- tai perhe-eläkettä, ASVG:n 744 §:n 3 momenttia sovelletaan soveltuvin osin.”

11 Vuoden 1965 PG:n, sellaisena kuin se on muutettuna 13.12.2021 annetulla vuoden 2022 eläkkeentarkistuslailla (Pensionsanpassungsgesetz 2022; BGBl. I, 210/2021; jäljempänä vuoden 2022 PG), 41 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Tähän liittovaltion lakiin tehtäviä muutoksia, joilla ei muuteta tämän saman lain mukaisten etuuksien määrää tai niiden saamisedellytyksiä, sovelletaan myös henkilöihin, joilla on sen voimaantulopäivänä oikeus tämän liittovaltion lain mukaisiin kuukausittain toistuviin rahamääräisiin etuuksiin. Laskentasääntöjen tai etuuksien saamisedellytysten muutoksia sovelletaan henkilöihin, joilla on sen voimaantulopäivänä oikeus tämän liittovaltion lain mukaisiin etuuksiin, ainoastaan, jos tästä on nimenomaisesti säädetty.

2. Tämän lain nojalla maksettavia ansio- ja perhe-eläkkeitä, lukuun ottamatta edellä 26 §:ssä säädettyä täydentävää lisäetuutta, tarkistetaan samaan aikaan ja samassa määrin kuin lakisääteiseen eläkevakuutusjärjestelmään kuuluvia eläkkeitä,

(1) kun eläkeoikeus on jo syntynyt ennen asianomaisen vuoden tammikuun 1 päivää

(2) kun ne johdetaan ansioeläkkeistä, joita koskeva oikeus on syntynyt ennen asianomaisen vuoden tammikuun 1 päivää.

Ensimmäisessä virkkeessä säädetystä poiketen ansioeläke tarkistetaan ensimmäisen kerran seuraavasti:

Ansioeläkkeet, jotka maksetaan vasemmassa sarakkeessa mainitun edeltävän kalenterivuoden kuukauden ensimmäisestä päivästä alkaen, kerrotaan tammikuun 1 päivästä alkaen oikeassa sarakkeessa mainitulla prosentuaalisella tarkistuskertoimella.

1. tammikuuta	100 %
– –	– –

Ansioeläkkeet, jotka maksetaan edeltävän kalenterivuoden marraskuun 1 päivästä tai joulukuun 1 päivästä alkaen, tarkistetaan ensimmäisen kerran eläkeoikeuden alkamista seuraavan toisen kalenterivuoden tammikuun 1 päivästä alkaen. Kyseisiä prosenttiosuuksia sovelletaan ensimmäisen tarkistuksen yhteydessä myös tällaisista ansioeläkkeistä, joita ei ole vielä tarkistettu ensimmäisen kerran, johdettuihin perhe-eläkkeisiin. Palvelusaikanaan kuolleiden virkamiesten kuoleman perusteella maksettavien perhe-eläkkeiden ensimmäisessä tarkistuksessa sovelletaan sitä prosenttiosuutta, jota olisi sovellettu, jos virkamies olisi siirretty eläkkeelle hänen kuolinpäiväänsä seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä.

– –

7. ASVG:n 744 §:n 1 ja 2 momentissa kalenterivuotta 2021 varten säädettyä eläkkeiden tarkistusmenettelyä sovelletaan analogisesti siten, että henkilön kokonaiseläke sisältää kaikki joulukuussa 2020 maksettavat ansio- ja perhe-eläkkeet, jotka perustuvat

– tähän liittovaltion lakiin siksi, että henkilöllä on julkisoikeudellinen palvelussuhde liittovaltioon,

– – –

ja joihin sovelletaan eläkkeiden tarkistusta 1 päivänä tammikuuta 2021. Osavaltioiden virkamiesten, joihin tätä liittovaltion lakia sovelletaan, eläkkeitä tarkistettaessa ei ole tarpeen muodostaa kokonaiseläkettä. Jos kyseessä on ASVG:n 744 §:n 1 momentin 4 kohdan mukainen korotus, korotuksen kokonaismäärä on lisättävä kokonaisuudessaan ansio- tai perhe-eläkkeeseen. Jos henkilö saa kahta tai useampaa ansio- tai perhe-eläkettä, ASVG:n 744 §:n 3 momenttia sovelletaan soveltuvin osin.”

12 Vuoden 1965 PG:n, sellaisena kuin se on muutettuna 17.6.2015 annetulla lailla (BGBl. I, 65/2015; jäljempänä vuoden 2015 PG), 99 §:ssä säädettiin seuraavaa:

”1. XIII jaksoa sovelletaan vain myöhemmin kuin 31.12.1954 ja aikaisemmin kuin 1.1.1976 syntyneisiin virkamiehiin, jotka on otettu liittovaltion julkisoikeudelliseen aikaisemmin kuin 1.1.2005 palvelussuhteeseen ja jotka ovat olleet palveluksessa 31.12.2004.

2. Virkamiehellä on oikeus tämän liittovaltion lain säännösten mukaan laskettuun ansioeläkkeeseen tai yliopistojen emeritusprofessoreille maksettavaan eläkkeeseen vain 7 §:ssä tai 90 §:n 1 momentissa säädettyä prosenttimäärää vastaavasti virkamiehen 31.12.2004 mennessä kerryttämän kokonaispalvelusajan perusteella.

3. Ansioeläkkeen tai yliopistojen emeritusprofessoreille maksettavan eläkkeen ohella virkamiehen eläke lasketaan soveltamalla APG:tä ja sen 6 §:n 3 momenttia sekä 15 §:n 2 momenttia, sellaisena kuin ne olivat voimassa 31.12.2013. APG:n 15 §:ää ja 16 §:n 5 momenttia ei tällöin sovelleta. APG:n perusteella määräytyvän eläkkeen määrä vastaa edellä 2 momentissa tarkoitetun prosenttimäärän ja 100 prosentin eroa.

4. Edellä 9 §:n perusteella huomioon otettavia ajanjaksoja ei oteta huomioon sovellettaessa 2, 3 ja 6 momenttia. Huomioon otettavien ajanjaksojen osalta ratkaisevaa on se tosiasiallinen kalenteriajankohta, johon huomioon otettava ajanjakso ajoittui.

5. Virkamiehen kokonaiseläke koostuu 2 momentissa tarkoitetusta ansioeläkkeen tai yliopistojen emeritusprofessoreille maksettavan eläkkeen osuudesta ja 3 momentissa tarkoitetusta eläkeosuudesta.”

13 Vuoden 2022 PG:n 109 §:n 90 momentin mukaan saman lain 41 §:n 2 ja 3 momentti sekä 99 §:n 3, 5 ja 6 momentti tulevat voimaan 1.1.2022.

14 ASVG:n, sellaisena kuin se on muutettuna 22.10.2019 annetulla lailla (BGBl. I, 98/2019), 108h §:n 1 momentissa säädettiin seuraavaa:

”Kunkin vuoden tammikuun 1 päivästä alkaen

a) kaikki eläkevakuutuksesta maksettavat eläkkeet, joiden viitepäivä (223 §:n 2 momentti) on ennen kyseisen vuoden tammikuun 1 päivää

– –

kerrotaan tarkistuskertoimella. – –”

15 ASVG:n, sellaisena kuin se on muutettuna 28.1.2021 annetulla lailla (BGBl. I, 28/2021), 108h §:n 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Kunkin vuoden tammikuun 1 päivästä alkaen

a) kaikki eläkevakuutuksesta maksettavat eläkkeet, joiden viitepäivä (223 §:n 2 momentti) on ennen kyseisen vuoden tammikuun 1 päivää

– –

kerrotaan tarkistuskertoimella.

– –

1a. Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen ensimmäinen tarkistus sellaisten eläkkeiden osalta, joiden viitepäivä (223 §:n 2 momentti) sijoittuu vasemmassa sarakkeessa mainittuun tarkistusta edeltävän kalenterivuoden kalenterikuukauteen, tehdään tammikuun 1 päivästä alkaen korottamalla ne oikeassa sarakkeessa mainitulla prosentilla määrään, joka olisi tuloksena tarkistuskertoimen soveltamisesta:

helmikuu	90 %
– –	– –

Jos viitepäivä on tarkistusta edeltävän kalenterivuoden marraskuussa tai joulukuussa, ensimmäinen tarkistus tehdään viitepäivää seuraavan toisen kalenterivuoden tammikuun 1 päivästä alkaen. – –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

16 BF, joka on syntynyt vuonna 1958, jäi Itävallan julkishallinnosta eläkkeelle 1.7.2020.

17 BVAEB vahvisti 2.12.2020 tekemällään päätöksellä BF:n ansioeläkkeeksi 4 455,43 euroa kuukaudessa. Mainittu määrä määritettiin vuoden 2015 PG:n 99 §:n säännösten mukaisesti laaditun niin sanotun ”rinnakkaislaskelman” perusteella, jonka mukaan osa ansioeläkkeestä – painotettuna sen mukaan, miten suuri osa palveluskausista täyttyi ennen vuotta 2005 ja miten suuri osa sen jälkeen – maksetaan vuoden 1965 PG:n nojalla, kun taas toinen osa maksetaan APG:n nojalla (jäljempänä rinnakkaislaskelma).

18 BF pyysi 26.2.2021 päivätyllä kirjeellä BVAEB:tä laskemaan uudelleen hänen ansioeläkkeensä kuukausittaisen bruttomäärän 1.1.2021 alkaen sillä perusteella, että hän katsoi olevansa epäedullisemmassa asemassa kuin ne entiset liittovaltion virkamiehet, jotka saavat yksinomaan APG:n perusteella määräytyvän eläkkeen, jonka määrää tarkistettiin viipymättä ensimmäisestä uudesta eläkkeensaamisvuodesta alkaen, kun taas rinnakkaislaskelman perusteella määritettyä BF:n eläkettä tarkistetaan vasta ansioeläkeoikeuden syntymistä seuraavan toisen vuoden tammikuun 1 päivänä eli tässä tapauksessa 1.1.2022.

19 BVAEB vahvisti 19.3.2021 tekemällään päätöksellä, että BF:n ansioeläkkeen bruttomääräksi oli vahvistettava 4 455,43 euroa kuukaudessa ja että mainittua eläkettä tarkistettaisiin vuoden 2020 PG:n 41 §:n 2 momentin mukaisesti ensimmäisen kerran vasta 1.1.2022.

20 BF nosti 6.4.2021 päivätyllä kirjelmällä kanteen kyseisestä BVAEB:n päätöksestä ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa eli Bundesverwaltungsgerichtissä (liittovaltion ylin hallintotuomioistuin, Itävalta) ja vaati, että hänen ansioeläkkeensä määrä oli tarkistettava ensimmäisen kerran 1.1.2021.

21 BF väittää kyseisessä tuomioistuimessa yhtäältä, että vuoden 2020 PG:n 41 §:n 2 momentti, jossa säädetään, että eläkkeen määrää tarkistetaan ensimmäisen kerran vasta eläkeoikeuden syntymistä seuraavasta toisesta kalenterivuodesta alkaen, on perustuslain vastainen, koska vuoden 2021 ASVG:n 108h §:n 1a momentin, sellaisena kuin se on muutettuna 28.1.2021 annetulla lailla, nojalla vahvistettuja ansioeläkkeitä tarkistetaan heti ensimmäisestä uudesta eläkkeensaamisvuodesta alkaen. Toisaalta vuoden 2020 PG:n 41 §:n 2 momentti johtaa BF:n mukaan unionin oikeuden vastaiseen ikään perustuvaan syrjintään, koska ansioeläkkeiden määrän tarkistus rinnakkaislaskelman perusteella koskee pääosin vuosina 1955–1975 syntyneitä liittovaltion virkamiehiä.

22 BF väittää myös, että vuoden 2022 PG:n 41 §:n 2 momentilla poistettiin mainittu syrjintä tulevaisuudessa. Koska kyseisessä pykälässä ei kuitenkaan säädetä minkäänlaisesta taannehtivasta vaikutuksesta, BF:n kaltaisten entisten liittovaltion virkamiesten, joiden ansioeläkkeen määrä lasketaan rinnakkaislaskelman avulla, väitetty syrjintä verrattuna niihin entisiin liittovaltion virkamiehiin, jotka saavat yksinomaan APG:n perusteella määräytyvän ansioeläkkeen, jatkuu menneisyyden osalta.

23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää ensinnäkin niiden entisten liittovaltion virkamiesten, joiden ansioeläkkeen määrä lasketaan rinnakkaislaskelman avulla, tilanteesta verrattuna niihin entisiin liittovaltion virkamiehiin, jotka saavat eläkettä yksinomaan APG:n perusteella, että huomioon on otettava Verwaltungsgerichtshofin (hallintotuomioistuin, Itävalta) oikeuskäytäntö vuoden 1965 PG:n ja APG:n mukaisten eläkejärjestelmien vertailukelpoisuudesta. Lisäksi se katsoo tässä yhteydessä, että vuoden 2015 PG:n 99 §:n 5 momentin nojalla määritetty ansioeläke on rinnastettava direktiivin 2000/78 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun palkkaan.

24 Toiseksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää BF:n väitteestä, jonka mukaan rinnakkaislaskelmaa käytettäessä osa hänen ansioeläkkeestään maksetaan APG:n perusteella, että kyseinen osuus on vähäinen, sillä se on vain noin 9,2 prosenttia kyseisestä määrästä.

25 Kolmanneksi kyseinen tuomioistuin muistuttaa, että kansallisen lainsäätäjän harkintavalta on suhteellisen laaja julkishallinnon työntekijöiden aseman, palkkojen ja eläkkeiden sääntelyn osalta.

26 Neljänneksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii vuoden 2022 PG:n 41 §:n 2 momentin antamisen merkitsemän lainsäädäntömuutoksen osalta sitä, onko kyseinen muutos ristiriidassa sen jäsenvaltioiden velvollisuuden kanssa, joka koskee syrjinnän poistamista sen toteamisen jälkeen välittömästi ja kattavasti, kuten 7.10.2019 annetun tuomion Safeway (C-171/18, EU:C:2019:839; jäljempänä tuomio Safeway) 24 kohdasta ilmenee.

27 Viidenneksi ja viimeiseksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että eläkealalla taannehtivasti vaikuttava lainmuutos voisi johtaa aikaisemmin syrjittyjen liittovaltion virkamiesten ansioeläkkeen määrän tarkistuksiin ja siten liittovaltion talousarviosta maksettaviin huomattaviin lisämenoihin. Tällainen taannehtiva vaikutus voisi näin vaarantaa kyseisen eläkejärjestelmän taloudellisen tasapainon ja olla siten yleistä etua koskeva pakottava syy, jonka perusteella Itävallan lainsäätäjä voisi perustella sen, ettei tällaista taannehtivaa vaikutusta toteuteta, samalla tavoin kuin unionin tuomioistuin katsoi tuomion Safeway 43 kohdassa.

28 Kyseinen tuomioistuin esittää, ettei unionin oikeus ole esteenä sille, että jäsenvaltiot ottavat poliittisten, sosiaalisten tai väestötieteellisten näkökohtien ohella huomioon talousarvioon liittyviä seikkoja, kunhan ne näin tehdessään noudattavat erityisesti yleistä ikään perustuvan syrjinnän kiellon periaatetta. Se esittää tältä osin edelleen, että vaikka talousarvioon liittyvät seikat voivat olla jäsenvaltion sosiaalipoliittisten valintojen perustana ja vaikuttaa niiden toimenpiteiden luonteeseen tai laajuuteen, jotka jäsenvaltio haluaa toteuttaa, tällaiset seikat eivät kuitenkaan yksin voi muodostaa direktiivin 2000/78 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua oikeutettua tavoitetta. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa kuitenkin, että nyt käsiteltävässä asiassa ei ole ilmennyt eläkejärjestelmälle aiheutuvaan vakavaan haittaan rinnastettavia syitä, jotka voisivat muodostaa tällaisen oikeutetun tavoitteen.

29 Tässä tilanteessa Bundesverwaltungsgericht on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [direktiivin 2000/78] 2 artiklan 1 kohtaa ja 2 kohdan a alakohtaa sekä 6 artiklan 1 kohtaa ja unionin oikeudessa vahvistettuja oikeusvarmuuden periaatetta, saavutettujen oikeuksien kunnioittamisen periaatetta ja unionin oikeuden tehokkuutta koskevaa periaatetta tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan virkamiesryhmän, jolla on ollut oikeus ansioeläkkeeseen [vuoden 2020 PG:n nojalla] viimeistään 1.12.2021 alkaen, ansioeläke tarkistetaan ensimmäisen kerran vasta eläkeoikeuden alkamista seuraavan toisen kalenterivuoden tammikuun 1. päivästä alkaen, kun taas virkamiesryhmän, jolla on ollut tai on oikeus ansioeläkkeeseen [vuoden 2022 PG:n nojalla] vasta 1.1.2022 alkaen, ansioeläke tarkistetaan ensimmäisen kerran jo eläkeoikeuden alkamista seuraavan kalenterivuoden tammikuun 1. päivästä alkaen?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen

30 Itävallan hallitus kiistää ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamisen edellytysten täyttymisen sillä perusteella, että ennakkoratkaisupyyntö ei täytä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklan c alakohdasta johtuvia vaatimuksia, koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole esittänyt, millä tavoin pääasiassa kyseessä oleva Itävallan lainsäädäntö johtaisi direktiivin 2000/78 2 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan a alakohdan sekä 6 artiklan 1 kohdan vastaiseen ikään perustuvaan välittömään syrjintään.

31 Itävallan hallituksen mukaan kyseinen tuomioistuin tyytyy yhtäältä toteamaan, että liittovaltion virkamiehet ovat epäedullisessa asemassa verrattuna yleisen eläkevakuutusjärjestelmän piiriin kuuluviin henkilöihin, sekä pohtimaan sitä, onko pääasiassa kyseessä oleva kansallinen lainsäädäntö ristiriidassa jäsenvaltioille kuuluvan syrjinnän lopettamista koskevan velvollisuuden

kanssa. Ennakkoratkaisupyyntö sisältää sen mukaan kuitenkin vain yhden viittauksen ”iäkkäämpien virkamiesten” syrjivään kohteluun ennakkoratkaisupyynnön siinä osassa, jossa toistetaan BF:n tältä osin esittämät väitteet.

32 Toisaalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei Itävallan hallituksen mukaan esitä syitä, joiden vuoksi se tiedustelee unionin tuomioistuimelta, onko pääasiassa kyseessä oleva kansallinen lainsäädäntö yhteensopiva oikeusvarmuuden periaatteen, saavutettujen oikeuksien kunnioittamisen periaatteen ja unionin oikeuden tehokkuutta koskevan periaatteen kanssa.

33 Tässä yhteydessä on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että vaikka olettamana on, että kansallisen tuomioistuimen niiden oikeudellisten seikkojen ja tosiseikkojen perusteella, joiden määrittämisestä se vastaa ja joiden paikkansapitävyyden selvittäminen ei ole unionin tuomioistuimen tehtävä, esittämillä unionin oikeuden tulkintaan liittyvillä kysymyksillä on merkitystä asian ratkaisun kannalta, on silti niin, että SEUT 267 artiklalla luotu menettely on unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön väline, jonka avulla unionin tuomioistuin esittää kansallisille tuomioistuimille ne unionin oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joita nämä tarvitsevat ratkaistakseen käsiteltävikseen saatetut asiat. Ennakkoratkaisupyynnön esittämisen perusteena ei ole neuvoa-antavien lausuntojen esittäminen yleisistä tai hypoteettisista kysymyksistä vaan oikeusriidan todelliseen ratkaisemiseen erottamattomasti liittyvä tarve. Kuten SEUT 267 artiklan sanamuodosta itsestään ilmenee, pyydetyn ennakkoratkaisun on oltava tarpeen, jotta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi ”antaa päätöksen” käsiteltäväkseen saatetussa asiassa. Lisäksi unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklan c alakohdan nojalla on niin, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on esitettävä täsmällisesti ne syyt, joiden vuoksi se on ryhtynyt tarkastelemaan kysymystä unionin oikeuden tulkinnasta, sekä sen toteama yhteys kyseisten säännösten ja pääasiassa sovellettavan kansallisen lainsäädännön välillä (tuomio 24.3.2021, NAMA ym., C-771/19, EU:C:2021:232, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

34 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ilmaisee epäilynsä siitä, onko vuoden 2022 PG:n 41 §:n 2 momentti sopusoinnussa direktiivin 2000/78 2 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan a alakohdan sekä 6 artiklan 1 kohdan tai oikeusvarmuuden periaatteen, saavutettujen oikeuksien kunnioittamisen periaatteen ja unionin oikeuden tehokkuutta koskevan periaatteen kanssa, ja esittää syyt, joiden vuoksi se on tiedustelee unionin tuomioistuimelta kyseisten unionin oikeuden säännösten ja periaatteiden tulkintaa.

35 Kuten Itävallan hallitus perustellusti esittää, mainittu tuomioistuin ei tosin täsmennä nimenomaisesti yhteyttä, jonka se on todennut yhtäältä pääasiassa kyseessä olevien kansallisten säännösten ja toisaalta oikeusvarmuuden periaatteen, saavutettujen oikeuksien kunnioittamisen periaatteen ja unionin oikeuden tehokkuutta koskevan periaatteen, joiden tulkintaa se pyytää, välillä.

36 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee kuitenkin, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee unionin tuomioistuimelta mainittujen periaatteiden tulkintaa tuomion Safeway ja siitä johdettavien oikeusohjeiden valossa siltä osin kuin on kyse jäsenvaltioiden velvollisuudesta poistaa syrjintä välittömästi ja kattavasti.

37 Kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että ennakkoratkaisupyyntö voidaan ottaa tutkittavaksi.

Asiakysymys

38 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyömenettelyssä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuin saattaa myös joutua ottamaan huomioon sellaisia unionin oikeussääntöjä, joihin kansallinen tuomioistuin ei ole ennakkoratkaisukysymyksessään viitannut (ks. vastaavasti tuomio 15.7.2021, Ministrstvo za obrambo, C-742/19, EU:C:2021:597, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Se, että kansallinen tuomioistuin on muodollisesti esittänyt ennakkoratkaisukysymyksen viittaamalla tiettyihin unionin oikeuden määräyksiin tai säännöksiin, ei nimittäin estä unionin tuomioistuinta esittämästä kansalliselle tuomioistuimelle kaikkia unionin oikeuden tulkintaan liittyviä seikkoja, jotka saattavat olla hyödyllisiä kansallisen tuomioistuimen arvioidessa käsiteltävänään olevaa asiaa, riippumatta siitä, onko kansallinen tuomioistuin kysymyksiä esittäessään viitannut niihin. Unionin tuomioistuimen on tältä osin poimittava kaikista kansallisen tuomioistuimen esittämistä seikoista ja erityisesti ennakkoratkaisupyynnön perusteluista ne unionin oikeutta koskevat seikat, joita on syytä tulkita, kun otetaan huomioon riidan kohde (tuomio 22.12.2022, Ministre de la Transition écologique ja Premier ministre (Valtion vastuu ilman pilaantumisesta), C-61/21, EU:C:2022:1015, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

39 Koska ennakkoratkaisupyynnöstä ei ilmene, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoisi, että pääasiassa voi olla merkitystä ainoastaan mahdollisella direktiivin 2000/78 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla välittömällä syrjinnällä mutta ei kyseisen säännöksen b alakohdassa tarkoitetulla välillisellä syrjinnällä, on katsottava, että kyseinen tuomioistuin pyrkii kysymyksellään selvittämään olennaisilta osin, onko direktiivin 2000/78 2 artiklan 1 kohtaa ja 2 kohdan a ja b alakohtaa sekä 6 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa säädetään, että virkamiesten eläkejärjestelmän asteittaiseksi mukauttamiseksi yleiseen eläkejärjestelmään tietyn virkamiesryhmän ansioeläkkeen määrää tarkistetaan ensimmäisen kerran eläkeoikeuden syntymistä seuraavasta toisesta kalenterivuodesta alkaen, kun taas toisen virkamiesryhmän osalta mainittu tarkistus tehdään eläkeoikeuden syntymistä seuraavasta ensimmäisestä kalenterivuodesta alkaen.

40 Kysymykseen vastaamiseksi on selvitettävä, kuuluuko pääasiassa kyseessä oleva kansallinen säännöstö direktiivin 2000/78 soveltamisalaan, ja jos kuuluu, onko kyseisellä säännöstöllä otettu käyttöön ikään perustuva erilainen kohtelu, ja jos on, voidaanko sitä pitää kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdan kannalta arvioituna oikeutettuna.

41 Ensinnäkin sen osalta, kuuluuko pääasiassa kyseessä oleva säännöstö direktiivin 2000/78 soveltamisalaan, on todettava, että sekä kyseisen direktiivin nimestä ja johdanto-osasta että sisällöstä ja tarkoituksesta ilmenee, että sillä pyritään luomaan yleiset puitteet henkilöiden yhdenvertaisen kohtelun takaamiseksi ”työssä ja ammatissa” antamalla heille tehokasta suojaa sellaista syrjintää vastaan, joka perustuu johonkin direktiivin 1 artiklassa mainituista perusteista, joista yksi on ikä (tuomio 15.4.2021, Olympiako Athlitiko Kentro Athinon, C-511/19, EU:C:2021:274, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

42 Lisäksi on huomattava, että direktiivin 2000/78 3 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan kyseistä direktiiviä sovelletaan Euroopan unionille annetun toimivallan puitteissa ”kaikkiin henkilöihin sekä julkisella että yksityisellä sektorilla, julkisyhteisöt mukaan lukien”, kun kyseessä ovat työolot ja -ehdot, myös irtisanominen ja palkka.

43 Unionin tuomioistuimella on jo ollut tilaisuus muistuttaa sellaisen ennakkoratkaisupyynnön yhteydessä, joka myös koski vuoden 1965 PG:n nojalla maksettavaa Itävallan liittovaltion virkamiesten ansioeläkettä, että tällainen ansioeläke kuuluu SEUT 157 artiklassa tarkoitetun palkan käsitteen alaan, koska yhtäältä sen määrä riippuu palveluskausista ja niihin rinnastettavista kausista sekä virkamiehelle maksetun palkan suuruudesta ja koska toisaalta eläke on työnantajan työntekijöilleen suoraan työsuhteen perusteella tulevaisuudessa maksama rahamääräinen suoritus. Eläke on nimittäin katsottu kansallisessa oikeudessa palkaksi, jonka maksamista jatketaan palvelussuhteessa, joka jatkuu vielä senkin jälkeen kun virkamiehelle on alettu myöntää eläke-etuuksia (tuomio 5.5.2022, BVAEB, C-405/20, EU:C:2022:347, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

44 Tätä toteamusta ei voida kyseenalaistaa sillä perusteella, että rinnakkaislaskelman mukaan osa BF:n ansioeläkkeen määrästä maksetaan APG:n nojalla, koska kyseinen osa on vähäinen, kuten edellä 24 kohdasta ilmenee.

45 Pääasiassa kyseessä oleva kansallinen säännöstö kuuluu siten direktiivin 2000/78 soveltamisalaan.

46 Toiseksi on muistutettava siltä osin, johtaako kyseinen säännöstö ikään perustuvaan erilaiseen kohteluun työssä ja ammatissa, että direktiivin 2000/78 2 artiklan 1 kohdasta, luettuna yhdessä kyseisen direktiivin 1 artiklan kanssa, ilmenee, että kyseistä direktiiviä sovellettaessa yhdenvertaisen kohtelun periaate on esteenä ikään perustuvalle välittömälle tai välilliselle syrjinnälle. Mainitun direktiivin 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa täsmennetään, että sen 1 kohtaa sovellettaessa välittömänä syrjintänä pidetään muun muassa sitä, että henkilöä kohdellaan jonkin saman direktiivin 1 artiklassa tarkoitetun seikan perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta kohdellaan. Direktiivin 2000/78 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan välillisenä syrjintänä pidetään sitä, että näennäisesti puolueeton säännös, peruste tai käytäntö saattaa henkilöt tietyn iän perusteella erityisen epäedulliseen asemaan muihin henkilöihin nähden.

47 Nyt käsiteltävässä asiassa on mainittava ensinnäkin, että pääasiassa kyseessä oleva kansallinen säännöstö eli vuoden 2022 PG:n 41 §:n 2 momentti ei näytä johtavan välittömään syrjintään, koska sitä sovelletaan asianomaisten liittovaltion virkamiesten iästä riippumatta ja koska siinä viitataan ainoastaan ajankohtaan, josta lähtien tällainen virkamies voi vedota oikeuteensa saada ansioeläkettä.

48 Toiseksi on kuitenkin todettava, että ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että vuoden 2020 PG:n 41 §:n 2 momentin viimeisen virkkeen mukaan ansioeläke tarkistetaan ensimmäisen kerran vasta eläkeoikeuden syntymistä seuraavan toisen kalenterivuoden tammikuun 1 päivästä alkaen, kun taas vuoden 2022 PG:n 41 §:n 2 momentin mukaan liittovaltion virkamiesten, joilla on ollut tai on oikeus eläkkeeseen vasta 1 päivästä tammikuuta 2022 alkaen, ansioeläke tarkistetaan ensimmäisen kerran suhteellisen laskelman perusteella eläkeoikeuden syntymistä seuraavan kalenterivuoden tammikuun 1 päivästä alkaen. Koska kyseisessä kansallisessa säännöstössä viitataan ajankohtaan, josta alkaen liittovaltion virkamies voi vedota oikeuteensa saada ansioeläkettä, mainittua kansallista säännöstöä voidaan siten tulkita niin, että se perustuu välillisesti ikään liittyvään kriteeriin, koska ansioeläkkeen saaminen edellyttää yleensä tiettyä määrää työskentelyvuosia ja tietyn iän saavuttamista.

49 Tältä osin unionin tuomioistuin on todennut yhtäältä, että ikään perustuvan välillisen syrjinnän voidaan todeta olevan kyseessä ainoastaan, jos osoitetaan, että kaikista kyseisen kansallisen säännöstön, johon tällainen syrjintä perustuu, soveltamisalaan kuuluvista henkilöistä kyseisellä

säännöstöllä vaikutetaan kielteisesti ja ilman oikeuttamisperustetta huomattavasti suurempaan osaan tietyn ikäisiä henkilöitä muihin henkilöihin nähden (ks. vastaavasti tuomio 24.9.2020, YS (Ylemmän henkilöstön ammatilliset lisäeläkkeet), C-223/19, EU:C:2020:753, 71 kohta).

50 Toisaalta pelkästään se, että uutta lainsäädäntöä sovelletaan ainoastaan henkilöihin, jotka eivät ole saavuttaneet tiettyä ikää, ei voi merkitä ikään perustuvaa välillistä syrjintää niiden muiden henkilöiden vahingoksi, joihin sovelletaan aiempaa lainsäädäntöä (tuomio 24.9.2020, YS (Ylemmän henkilöstön ammatilliset lisäeläkkeet), C-223/19, EU:C:2020:753, 73 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

51 Samalla tavalla pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säännöstö, jonka mukaan liittovaltion virkamiehen tilannetta kohdellaan eri tavalla sen mukaan, saako hän oikeuden ansioeläkkeeseen aikaisemmin vai myöhemmin kuin 1.1.2022, ei myöskään näytä perustuvan välillisesti asianomaisten virkamiesten ikään, koska se perustuu pelkästään kyseisen oikeuden objektiiviseen syntymisajankohtaan, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin tarkistettava.

52 Kuten Itävallan hallituksen kirjallisista huomautuksista ilmenee, on lisäksi niin, että vaikka on totta, että liittovaltion virkamiehet lähtökohtaisesti jäävät eläkkeelle 65 vuoden iässä, he voivat kuitenkin BF:n tavoin poikkeuksellisesti ja tietyin edellytyksin jäädä eläkkeelle aikaisemmin tai myöhemmin, mikä näyttää viittaavan siihen, että pääasiassa kyseessä olevassa kansallisessa säännöstössä tehty erottelu ei voi saattaa tietynikäisiä henkilöitä erityisen epäedulliseen asemaan muihin henkilöihin nähden direktiivin 2000/78 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetulla tavalla.

53 Siinä tapauksessa, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, joka on yksin toimivaltainen tulkitsemaan sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä, kuitenkin toteaisi, että mainitussa säännöstössä tehdyllä erottelulla otetaan välillisesti käyttöön asianomaisten liittovaltion virkamiesten erilainen kohtelu näennäisesti puolueettomalla perusteella eli sen mukaan, milloin oikeus ansioeläkkeeseen on syntynyt, on kolmanneksi tutkittava, voisiko tällainen ikään perustuva erilainen kohtelu olla oikeutettua direktiivin 2000/78 6 artiklan 1 kohdan kannalta.

54 Kyseisen säännöksen mukaan ikään perustuvaa erilaista kohtelua ei pidetä syrjintänä, jos se on kansallisen lainsäädännön puitteissa objektiivisesti ja asianmukaisesti perusteltu erityisesti työllisyyspoliittisella, työmarkkinoita tai ammatillista koulutusta koskevalla oikeutetulla tavoitteella, ja jos tämän tavoitteen toteuttamiskeinot ovat asianmukaiset ja tarpeen.

55 Unionin tuomioistuin on useaan otteeseen todennut, että jäsenvaltioilla on laaja harkintavalta valita monien sosiaali- ja työllisyyspolitiikan alan tavoitteiden joukosta se, johon se pyrkii, ja myös määrittää toimenpiteet, joilla kyseinen tavoite voidaan toteuttaa (tuomio 15.4.2021, Olympiako Athlitiko Kentro Athinon, C-511/19, EU:C:2021:274, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

56 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee yhtäältä, että vuoden 2022 PG:n 41 §:n 2 momentilla pyritään ASVG:n tavoin siihen, että eläkkeen ensimmäisestä tarkistuksesta tehdään vuodesta 2022 alkaen prorata-perusteinen kuukausittainen laskelma siten, että samalla otetaan tasapuolisesti huomioon eläkkeelle siirtymisen ja ensimmäisen tarkistuksen välinen aika, millä pyritään eri ansioeläkkeiden tarkistusjärjestelmien yhtenäistämiseen, jotta vältettäisiin liian suurten erojen muodostuminen yhtäältä vuoden 1965 PG:n ja toisaalta APG:n nojalla maksettavia eläkkeitä koskevien eri järjestelmien välillä.

57 Toisaalta unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee, että vuoden 2022 PG:n 41 §:n 2 momentin tavoitteena on kasvattaa entisten liittovaltion virkamiesten ostovoimaa heidän eläkeoikeutensa alkamista seuraavan ensimmäisen kalenterivuoden alusta alkaen rahan arvon heikentymisen ja elinkustannusten nousun vuoksi ottamalla tasapuolisesti huomioon ajanjakso, joka on kulunut eläkeoikeuden alkamisen ja seuraavan vuoden tammikuun 1 päivän välillä. Sitä vastoin vuoden 2020 PG:n 41 §:n 2 momentin soveltamisalaan kuuluvien liittovaltion virkamiesten ”karenssivuoden” säilyttämisellä varmistetaan saman aineiston mukaan kansallisen eläkejärjestelmän kestävä rahoitus.

58 Vaikka talousarvioon liittyvillä näkökohdilla ei voida perustella ikään perustuvaa syrjintää, eläkkeiden kestävän rahoituksen varmistamista ja valtion rahoittamien eläkkeiden välisten tasoerojen vähentämistä koskevia päämääriä voidaan pitää hyväksyttävinä sosiaalipoliittisina tavoitteina, joilla ei ole mitään tekemistä ikään perustuvan syrjinnän kanssa (ks. analogisesti tuomio 5.5.2022, BVAEB, C-405/20, EU:C:2022:347, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

59 Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä oleva kansallinen säännöstö vaikuttaa sellaiselta, jolla tavoitellaan hyväksyttäviä sosiaalipoliittisia tavoitteita, joilla ei ole mitään tekemistä ikään perustuvan syrjinnän kanssa.

60 Siltä osin, vastaako kyseinen säännöstö edellä 54 kohdassa mieleen palautettuja vaatimuksia erityisesti sen asianmukaisuuden ja tarpeellisuuden osalta, on todettava unionin tuomioistuimen käytettävissä olevista tiedoista ilmenevän, että vuoden 2022 PG:n 41 §:n 2 momentilla kompensoidaan haittoja, joita 1.1.2022 jälkeen eläkkeelle siirtyneille liittovaltion virkamiehille aiheutuu eläkejärjestelmän uudistuksista ja siitä, että heidän eläkkeidensä taso on alempi kuin aikaisemmin eläkkeelle siirtyneillä liittovaltion virkamiehillä, sekä pienennetään kyseisten eläkkeiden tasojen välisiä eroja.

61 Niinpä on todettava, että vuoden 2022 PG:n 41 §:n 2 momentissa tarkoitettu ansioeläkkeiden tarkistusjärjestelmien yhtenäistäminen voi olla oikeutettu työllisyys- ja työmarkkinapoliittinen tavoite, jolla voidaan direktiivin 2000/78 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla siirtymäaikana oikeuttaa ikään perustuva erilainen kohtelu aikaisemmin kuin 1.1.2022 eläkkeelle siirtyneiden liittovaltion virkamiesten ja kyseisen ajankohdan jälkeen eläkkeelle siirtyneiden liittovaltion virkamiesten välillä heidän ansioeläkkeensä määrän vuosittaisen tarkistuksen osalta.

62 Esitettyyn kysymykseen on kaiken edellä mainitun perusteella vastattava, että direktiivin 2000/78 2 artiklan 1 kohtaa ja 2 kohdan a ja b alakohtaa sekä 6 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa säädetään, että virkamiesten eläkejärjestelmän asteittaiseksi mukauttamiseksi yleiseen eläkejärjestelmään tietyn virkamiesryhmän ansioeläkkeen määrää tarkistetaan ensimmäisen kerran eläkeoikeuden syntymistä seuraavasta toisesta kalenterivuodesta alkaen, kun taas toisen virkamiesryhmän osalta mainittu tarkistus tehdään eläkeoikeuden syntymistä seuraavasta ensimmäisestä kalenterivuodesta alkaen.

Oikeudenkäyntikulut

63 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (seitsemäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista 27.11.2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/78/EY 2 artiklan 1 kohtaa ja 2 kohdan a ja b alakohtaa sekä 6 artiklan 1 kohtaa

on tulkittava siten, että

ne eivät ole esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa säädetään, että virkamiesten eläkejärjestelmän asteittaiseksi mukauttamiseksi yleiseen eläkejärjestelmään tietyn virkamiesryhmän ansioeläkkeen määrää tarkistetaan ensimmäisen kerran eläkeoikeuden syntymistä seuraavasta toisesta kalenterivuodesta alkaen, kun taas toisen virkamiesryhmän osalta mainittu tarkistus tehdään eläkeoikeuden syntymistä seuraavasta ensimmäisestä kalenterivuodesta alkaen.

Allekirjoitukset